

Asia: VN/12724/2021-LVM-98

Lausuntopyyntö tieliikenteen automaation edellyttämiä lainsäädäntömuutoksia koskevasta arviomuistiosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

ITS Finland kiittää mahdollisuudesta lausua tieliikenteen automaation etenemisen kannalta tarpeellisia lainsäädäntömuutoksia koskevasta arviomuistiosta. Arviomuistion tavoitteena on selkeä ja tarvittaessa joustava lainsäädäntöraami, joka mahdollistaa tieliikenteen automaation innovatiivisen kehittämisen, kokeilut ja tuotantokäytön Suomessa. Samalla ITS Finland kiittää valmistelijoita erinomaisen avoimesta ja osallistavasta valmistelusta.

Arviomuistio on varsin kattava ja näkemyksellinen kokonaisuus moniulotteisesta ja kaikille osapuolille uudesta teemasta. Muistiossa lähdetään perusteista tavoitteena luoda kaikille osapuolille yhtenevä käsitys nykytilanteesta Suomessa ja maailmalla sekä myös yhtenäinen käsitteistö jatkoa varten.

Seuraavassa on tiiviit kommentit ja huomiot keskeisiksi kokemistamme teemoista.

Turvallisuus ja tyyppihyväksyntä

Nykyisen ehdotuksen mukaan itsestään ajavien ajoneuvojen tunnistaminen edellyttäisi EU-tasolla tai Suomessa annettavaa tyyppihyväksyntää. On tärkeää, että nämä ajoneuvot täyttävät korkeat turvallisuusstandardit. ITS Finland kannattaa vahvasti koe-lupamenettelyjen joustavoittamista, jotta voidaan edistää teknologian kehittämistä ja pilotointia ilman tarpeettomia viivytyksiä.

Kaupunkiolosuhteissa turvallisuustarkasteluissa korostuu kävelijöiden ja pyöräilijöiden ja muiden kevyiden liikkumisvälineiden turvallisuus on. Traficomin keskeinen rooli lupaviranomaisena on kannatettava. Koska koko ala on edelleen vahvassa kehitysvaiheessa, olisi tärkeää, että Traficom voisi arvioida ajoneuvojen turvallisuutta tapauskohtaisesti, mahdollistaen innovatiivisten teknologioiden nopeamman käyttöönoton.

Vastuut ja koulutus

Arviomuistion ehdotukset luovat selkeän ja joustavan lainsäädäntökehikon, joka selkeyttää vastuut automaattisten ajojärjestelmien käytössä. On keskeistä, että sekä ajoneuvon valmistajien että palvelun tarjoajien vastuut ovat selkeästi määriteltyjä. ITS Finland ehdottaa, että lisäksi kehitetään kattavia koulutusohjelmia etäohjaajille ja muille uusien teknologioiden parissa työskenteleville, varmistaen korkeatasoisen osaamisen ja turvallisuuden.

Kestävyys ja ympäristövaikutukset

Digitalisaation ja automaation myötä liikenteen päästöt voivat vähentyä merkittävästi, kun ajoneuvojen käyttö tehostuu ja ruuhkat vähenevät. ITS Finland korostaa, että kestävyystavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää integroida automaation kehitys osaksi laajempaa ympäristöpoliittista strategiaa. Tämä kattaa muun muassa kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen palvelutason parantamisen sekä sähköistymisen edistämisen.

Pilotointi ja laajamittainen käyttöönotto

ITS Finland tukee yritysvetoista innovaatiota, teknologian kehittämistä ja pilotointia. Olemme valmiita työskentelemään yhdessä kaupunkien, yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa laajamittaisten kokeilujen toteuttamiseksi. On tärkeää, että Suomi säilyttää asemansa automaation eturintamassa ja tämä saavutetaan tarjoamalla kannustava ja joustava sääntely-ympäristö uusien teknologioiden kehittäjille ja käyttäjille.

Data ja digitalisaatio

Data on automaattisen liikenteen tärkein raaka-aine. On erittäin tärkeää, että datan osalta tehdään laaja inventaario automaattiseen liikenteeseen liittyen. Mitä dataa itse ajoneuvo tuottaa, millaista staattista ja dynaamista dataa tarvitaan ympäristöstä ja kuinka dataa voidaan hyödyntää ajoneuvojen välillä ja myös laajemmin koko liikennejärjestelmän operoinnissa. Automaattisen ajoneuvon tiedon keräämisessä ja jakamisessa pitää varmistaa asianmukaista tietosuojaa ja -turvaa. Tärkeää on myös määritellä mitä tietoja kerätään, säilytetään ja käsitellään sekä niihin liittyvät vastuut ja oikeudet.

ITS Finland kannustaa edelleen aktiivista vuoropuhelua kaikkien sidosryhmien kanssa ja on valmis tukemaan lainsäätäjiä, yrityksiä ja muita toimijoita näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Digitalisaation ja automaation edistäminen liikenteessä ei ole ainoastaan tekninen tai taloudellinen haaste, vaan se on mahdollisuus rakentaa kestävämpi ja turvallisempi tulevaisuus Suomelle. Erytisesti peräänkuulutamme rohkeutta panostaa kokeiluihin ja toimia mieluummin eturintamassa kuin perässä hiihtäjänä.

Forsblom Marko
ITS Finland ry